

Różowa Podziemna Trasa Turystyczna

W dniu 15 Lutego 2008 roku Region IPA Ozorków zorganizował wycieczkę do Kopalni Soli Kamiennej w Kłodawie (wielkopolska), celem zwiedzania i poznania jej podziemnej trasy turystycznej, która funkcjonuje od 4 Grudnia 2004 roku.

Kopalnia Soli Kamiennej w Kłodawie usytuowana jest w centralnej części zbadanego geologicznie tzw. Kłodawskiego wysadu solnego-najstarszego na Niżu Polskim, ma 26 km długości i do 2 km szerokości. Wysad ten położony jest w centrum pradawnego basenu permskiego, stanowi obecnie jedyne miejsce w Polsce, gdzie można bezpośrednio obserwować pełny profil naturalnej soli powstałej z odparowania mórz i oceanów w okresie tzw. Cechszyńskim tj. Około 200 milionów lat wstecz i wysadową formą jej zalegania.

Pierwsze badania grawimetryczne określające złoża soli prowadzono od 1937 roku. W 1950 roku rozpoczęto głębianie pierwszego szybu, a w 1956 roku nastąpiła przemysłowa eksploatacja złoża. Wydobywana jest sól w kolorze białym z odcieniem szarości i różowa z przeznaczeniem dp: bezpośredniego spożycia, a także wykorzystania w przemyśle spożywczym, przetwórczym, chemicznym, rolnictwie, ciepłownictwie, garbarstwie, zimowym utrzymaniu dróg i innych ponad 1500 zastosowaniach. Aktualnie wydobywanie odbywa się w nieznacznej ilości na poziomie 600m, na którym usytuowana jest podziemna trasa turystyczna – i na poziomie 750 metrów (od 1992 roku). Możliwość eksploatacji złoża przewidziana jest do 2018 roku.

Zjazd winda górnicza na 600 metrów pod powierzchnią ziemi odbywa się z szybkością 6m/s. W czasie zjazdu wszyscy uczestnicy wycieczki odczuli zaleganie w uszach związane zapewne ze znaczną różnicą ciśnienia w krótkim czasie. Wyeksploatowane komary, wyrobiska chodnikowe, unikatowe stanowiska górnicze i różne osobliwości górnictwa solnego podziwialiśmy na tak znaczącej głębokości, przemierzając trasę turystyczną, która odsłaniała co chwilę inne sekwencje piękna różowej soli kamiennej o zróżnicowanym odcieniu i barwach a także: sole ilaste, brunatne żubry, anhydyty pegmatytowe. W pokładach różowej soli, wyjątkowej i jedynej w skali europejskiej widoczne były struktury sedymentacyjne – depozycyjne, efekt procesu sedymentacji – dyspozycji, związanej najczęściej z tworzeniem i migracją form dna. Warstwowanie rozmycia, struktury szczelinowe. Warstwowanie jest synonimem pojęcie „*struktura sedymentacyjna*” i dotyczy struktur pierwotnych skał osadowych – głównie okrucowych, określanych potocznie skałami warstwowymi. Utworom tym na trasie turystycznej towarzyszą różnorodne formy tektoniczne: budinaż określane także mianem kliważ i fragmenty jej struktury zwane budinami, lustra tektoniczne albo inaczej wygłady tektoniczne, fałdy, uskoki, wyklinowania czy wycinanie warstw. Zapewne część tych struktur mogła powstać w procesach charakterystycznych tylko dla skał solnych nazywanych halokinezą – płynięciem soli.

Podziwiając piękno unikatowej różowej soli uczestnicy wycieczki mogli bezpośrednio dotykać 200 milionów dziejów naszej planety, a niektórzy nawet je smakowali – zwłaszcza dzieci. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się kaplica św. Kingi - patronki górników solnych. Mieliśmy okazję poznać historię powstania geologicznych struktur solnych, sposobów wydobywania i wykorzystania soli, a także maszyny i urządzenia używane w górnictwie.

Częściowa eksploatacja złoża na poziomie 600 metrów pozwoliła nam zobaczyć górników przy pracy, a także zabrać z dołu dobre solne kawałki urobku. Dało się wyraźnie zauważyć wśród górników nieprawdopodobne koleżeństwo i wzajemne zaufanie i szacunek. Nasi przewodnicy mijając pracujących górników głośno ich pozdrawiali słowami „*Szczęść Boże*” i nawet wtedy, gdy spotykali tych samych kolegów na trasie turystycznej drugi raz. Przybycie trasy turystycznej zajęło nam ponad 2,5 godziny.

Po powrocie na powierzchnię wszyscy uczestnicy wycieczki udali się do sklepu z pamiątkami wydając znaczące sumy. Kupowaliśmy także kłodawską sól do bezpośredniego spożycia wiedząc, że tradycyjna metoda górnicza jej pozyskiwania w pełni zachowuje stworzone przez przyrodę jej naturalne walory; wysoki stopień czystości bez dodatkowych chemicznych procesów wzbogacania. Jeden z pierwszych badaczy złoża solnego stwierdził, że sól z Kłodawy zawiera „pierwiastki życia”. Szczegółowe badania potwierdziły, że minerał ten zawiera mikroelementy sterujące czynnościami metabolicznymi człowieka, a skład mikroelementów zawartych w soli z Kłodawy jest zbliżony do ich zawartości w płynach ustrojowych ludzi.

Organizatorzy wycieczki osiągnęli cel poznawczy – edukacyjny, a uczestnicy - w tym autor relacji – poznali wiele pojęć z zakresu geologii dynamicznej. Wrażenia, doznania i przeżycia uczestników podziemnej trasy turystycznej, którymi dzielili się w drodze powrotnej, wskazują, że w niedługim czasie odwiedzą kopalnie indywidualnie z członkami najbliższej rodziny, a Region IPA Ozorków zapewne zorganizuje kolejną zbiorową wycieczkę. Na pamiątkę pierwszego pobytu Dyrekcji Kopalni przekazaliśmy ceramiczną płytkę z logo naszego stowarzyszenia.

Być może Górnikom z Kłodawy spodoba się tytuł artykułu i nazwą atrakcję turystyczną którą stworzyli „*Różową Podziemną Trasę Turystyczną*” Kto wie?

*AUTOR: Franciszek Sowiński
IPA Region Ozorków*